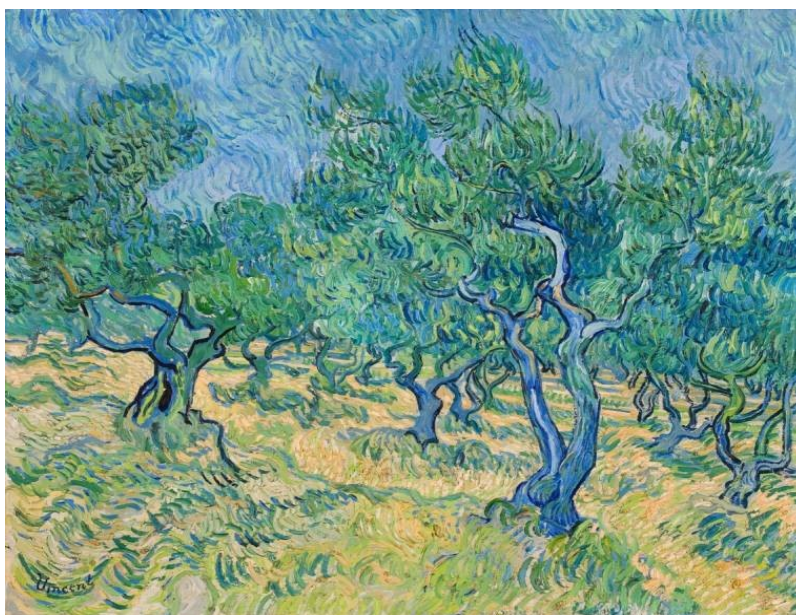

Het geheim van de olie

Goede Vrijdag

19 april 2019

voorgangers: Henk Baars, Paulus Gabriël, Ria Huisman

Olijfgaard -(Vincent van Gogh - 1889)

Inleiding

Misschien vraagt u zich af wat dit olijfboompje en de afbeelding van een olijfgaard, geschilderd door van Vincent van Gogh, met deze Goede Vrijdag te maken hebben. Alles.

Alles als u weet dat Jezus in de olijfboomgaard van Jeruzalem gevangen genomen is, er een olijfsteen voor zijn graf is gerold en later weer weggerold. Die rollende grafsteen is afkomstig uit Getsemane wat olijfpers betekent. Dat zijn allemaal zinvolle verwijzingen, toespelingen op Jezus' rol van Messias, Gezalfde oftewel Christus. Maar, zo iets ontgaat ons gemakkelijk als wij de gebruiksmogelijkheden van olijfolie niet kennen.

De karakteristieke eigenschappen en gebruiksmogelijkheden van olijfolie zijn bekend aan Jezus, van huis uit. Zijn landstreek vergaat van de olijfbomen, zoals ook van graanvelden en wijnranken. Ook bij hem thuis wordt olijfolie in olielampjes gebruikt; worden er broden en andere gerechten mee gebakken. En wordt olie op de huid, de haren en het leer gesmeerd ter verzorging. Olijfolie is kortom onmisbaar in huis. Dat komt terug in Jezus' vergelijkingen, gelijkenissen.

Ons spreken kun je een vorm van licht geven noemen; ons naar elkaar luisteren een vorm van licht ontvangen; ons brood met elkaar delen is een vorm van olie als voedsel delen; maar ook opvoeden is met olie in verband te brengen; en wanneer wij net zo goed voor anderen zorgen als voor onszelf, dan is dat ook een vorm van olieverzorging. Feitelijk zijn wij de olijfolie in levende lijve. Want uit zichzelf kan olie niet koken, noch wonden verzorgen of licht geven. Jezus krijgt namen die naar olijfolie verwijzen: Licht, Brood en Redder maar ook Deur die altijd openstaat.

Ik zag in mijn eigen familie voorbeelden terug die mij aan deze olijfolie eigenschappen deden denken. Zij vingen op het einde van de oorlog evacuees op, zij luisterden naar elkaar, zij aten met elkaar en deelden al hun zorgen. Nog steeds gebeurt datzelfde gelukkig overal in de wereld, zoals ook hier in Bethel bij de opvang van en de zorg voor de familie Tamrazyan en veel anderen.

Maar eigenlijk is dat een ideaal plaatje. Het kan ook volkomen anders. Het eerste verhaal dat wij voorlezen vertelt ons dat Jezus niet bepaald hartelijk welkom is bij de Farizeeër Simon bij wie hij aan tafel aanligt. Hij krijgt geen kus bij binnenkomst, noch water voor zijn vermoeide voeten en al helemaal geen olie op

zijn hoofd ter verwelkoming.

En dan hebben we het nog niet eens over de verraderskus van Judas, in de hof van olijven. Judas is op uitschakeling van zijn vriend Jezus.

In al die verhalen zit de verborgen, zo je wilt, geheime boodschap en oproep tot motivatie: gedraag je overal en altijd messiaans, christelijk, als gezalfde, als Christus zelf! Sta open voor elkaar, praat met elkaar, eet met elkaar, zorg goed voor elkaar.

Gebed:

De lentegeur, de zachte rouw,
de ander die ik worden zou.

We huiveren om een naderend verdriet.

Om wie, om wat?

Gisteren wist ik het niet, vandaag wel.

We zijn bijeen en bedelen om aandacht van jou.

Maar je hebt geen tijd, te eenzaam, te aangedaan. Onnavolgbaar.

Grondeloos verdriet, we leggen het aan je voor, aan wie anders.

Grondeloos verdriet over zoveel. Het vuur dat onze dame in Parijs vernietigde,

Het vuur van oplaaiende conflicten en altijd weer ook vandaag Israël en Palestina.

De politieke haat, de honger de giftige fascinatie voor de oorlog en makkelijke en genadeloze oplossingen voor van alles en nog wat

We kunnen niet anders dan wachten en blijven en ons vastklampen aan een hand op jouw hand zacht door olie en liefde.

Het is om jou en de dood om de tuin te leiden.

Er moet een land achter dit land zijn. Ja toch?

Lezing: [Luk 7: 36-50](#)

Jezus onderkent en waardeert hier de drievoudige uiting van openheid, liefde en zorg van een wildvreemde vrouw. Zij gedraagt zich op volkomen tegenovergestelde wijze dan de gastheer Simon. Die krijgt dat overduidelijk van hem te horen! Dit verhaal karakteriseert Jezus als Gezalfde. Want Hij staat open voor iedereen. Hij werpt zijn licht op deze situatie. Hij eet samen met wie dan ook, en neemt het voor de verstotenen op. 4 typische toepassingen van olijfolie. Het is aan ons om 70 x 7 maal te vergeven. Dan stellen wij degenen die wij vergeven in staat meer liefde te geven. Dat dat riskant is, zelfs levensgevaarlijk, blijkt helaas in Jezus' geval.

Zalving

Inleiding op de lezing

In het heilige der heilige van de tempel lag toonbrood en stond permanent een olielamp te branden.

D.m.v. het beeld van het scheuren van het voorhangsel, probeert Lucas ons over te brengen dat de deur die toegang geeft tot Gods heilige Brood en Licht, door Jezus, voor altijd en eeuwig, geopend is. De tempel, oftewel kerken en rituelen, priesters of levieten zijn niet meer nodig om toegang tot God te krijgen. Wij kunnen voortaan God eren door net als Jezus rechtvaardig te zijn in de vorm van brood en licht voor elkaar.

Lezing: [Luk 23: 44-49](#)

Stilte

De Paaskaars wordt gedooft

Voorbeden

Denkend aan dood is het niets.

Aan niets kun je niet denken.

Denken we ons een boom, een krachtige olijboom

Brengend vruchten voort zoals zachtheid, smaak, liefde, ouderdom.

God die onze sterkte is, breng ons dichterbij, stel ons gerust en toch niet.
Leven gaat door, geen idee hoe, jij weet het. Reken op ons, we zullen er zijn.

Terwijl we ons omdraaien in ons bed verzuipen tientallen aan vreemde kusten.
Niemand die raad weet, niemand die recht doet. De olielamp op de kust als baken wijst slechts naar dood en godsverlatenheid.

Jij mijn herder niets zal mij ontbreken, als een scherp mes klieven de woorden in onze ziel. Zou het waar zijn? Ach olijven je smaakt me niet meer.

Wij verdrinken met hen als we weigeren onze verantwoordelijkheid te nemen.
Help ons over de drempel van eigen onvermogen en leer ons te doen wat zo eenvoudig moet gedaan.

Geboorte en dood, ons hele leven al aanwezig, aaneengesmeed horen ze bij elkaar.
Op deze Goede Vrijdag; laat achter wat je liefhebt, laat achter wat je zorgen baart.
Dat we opstaan in de dood, ooit een vrij mens te zijn, verzoend met thuis en tijd.
Er zijn als we elkaar nodig hebben.

Dodenlied

Zwart als git wordt het licht, aardedonker de zon, de maan en de sterren.
Loodzwaar hangen de wolken en na de regen klaart het niet op.
De wachters ontvluchten het huis, bomen van mannen beven als riet,
de hand van de molenaarster is moe van het malen.
De vrouwen achter de vensters staren het duister in.
Deuren vallen in het slot, ijl klinkt de stem van de vogel,
de liedtonen sterven weg.
Iedere hoogte vreeswekkend, iedere helling te steil.

Ach olijven, je smaakt me niet meer, amandelbomen bloei niet voor mij,
sprinkhaantje, wat sleep je je voort, kapperbesje, je helpt niet meer.

Zo naderen mensen hun laatste woning –
weeklagers wachten je op.
Het zilveren snoer wordt doorgeknipt, de gouden lamp valt stuk op de vloer,
de kruik barst aan de rand van de bron, het scheprad valt in de put en breekt.
Stof keert terug naar de aarde,
aarde tot aarde.
De levensadem keert naar de god die haar gaf.

Huib Oosterhuis, naar Prediker 12 : 2-7

Zending

Het uur is gekomen, slaap rustig verder. Het is voorbij.
We leveren ons over en gaan de weg. Dat we niet weggijken van de fakkels van de soldaten.
Het rinkelen van de wapenrusting. Ga in vrede en waak. Waak en wacht.